SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 59. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 28, 1991 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 28-го БЕРЕЗНЯ 1991 Ч. 59. РІК XCVIII.

МОСКОВСЬКІ ДЕПУТАТИ ГОЛОДУЮТЬ

Москва (ПС УРП). — Тут від 20-го березня продовжують голодівку дев'ять депутатів Московської Міської Ради, протестуючи проти рішення колеґії міністерства внутрішніх справ СССР, яке суперечить рішенню Московської Міськради.

Конфлікт виник навколо посту начальника управління міліції Москви, офіційна назва — начальник Головного управління внутрішніх справ. Міськрада Москви 23-го січня звільнила з цього посту генерала П. Богданова і призначила іншого генерала міліції — В. Комісарова. У відповідь колеґія міністерства внутрішніх справ СССР рішенням з 4-го лютого припиняє дію постанови Московської Міської Ради і доручає генерал-лейтенанту П. Богданову „подальше виконання службових обов'язків у керівництві органами внутрішніх справ міста Москви". Депутатів Московської Міської Ради 5-го лютого не пропустили на територію Головного управління внутрішніх справ, коли вони повинні були представити працівникам міліції свого призначенця В. Комісарова.

Учасники голодівки у зверненні до ВР РСФСР пишуть: „Ми, народні депутати, вичерпавши можливі нині парляментські методи боротьби, змушені вдатися до радикальної форми протесту — оголошення голодівки. В такий спосіб хочемо привернути увагу громадськости і Верховної Ради РСФСР до самоуправства міністра внутрішніх справ СССР Б. Пуго. Він, при явному потуранні президента СССР, продовжує вперто іґнорувати рішення сесії Міськради... Цим дискредитуються обрані народом органи влади, невиправдано політизуються служби правопорядку на шкоду виконання ними своїх основних функцій.

Згідно з совєтським законодавством, колеґія МВС СССР, як дорадчий орган, не має права припиняти дію рішень законних органів влади. Однак, як заявив голова підкомісії з правопорядку В. Максимов, влада мовчки і спокійно робить, що їй збагнеться.

В. Комісаров, який нині займає пост начальника факультету Академії Міністерства внутрішніх справ СССР, висловився проти голодівки народних депутатів. На його погляд, ситуація може бути розв'язана після прийняття закону про статус Москви.

Начальник управління прокуратури СССР Ю. Овчінніков заявив, що „законних підстав для внесення з цього приводу прокурорського протесту" він не знайшов. Ситуація склалася незвичайна. Хоч ГУВС підпорядковане Міськвиконкомові і народні депутати мають право призначати начальника, але в даному випадку, начальник московської міліції є також заступником міністра внутрішніх справ СССР. Отже виходить, що міністер також має право вирішувати, кого призначити на заступника.

Тим часом новий, щойно прийнятий закон про міліцію не дає відповіді ні на ці два питання, ні на питання ширшого пляну: кому підпорядкована тепер міліція? В цьому законі сказано, що міліція, це „державна правоохоронна озброєна організація". Ради народних депутатів можуть лише контролювати працю міліції, за вийнятком карно-процесуальної, адміністративно-юрисдикційної і оперативно-пошукової діяльности".

Д-р Н. Дюк доповідатиме в Ню Йорку

Ню Йорк. — Тут заходами клюбу Республіканських жінок-професіоналісток відбудеться у вівторок, 2-го квітня, о год. 7-ій вечора доповідь д-р Надії Дюк на тему „Совєтська імперія в 1990-их роках: реформація **чи революція?"** Доповідачка порушить проблеми національних рухів окремих республік СССР та їх застосування у майбутньому Совєтського Союзу.

Д-р Н. Дюк науковий ступінь д-ра модерної історії отримала в Оксфордському університеті, де вона викладала російську історію та совєтську політику. Вона також була редактором і співавтором з Адріяном Каратницьким книжки „Заховані нації: народи дають виклик Совєтському Союзові".

Вище згадана доповідь відбудеться під адресою ч. 3 51-ша вулиця захід. Вступ 3 дол. від особи. За точнішими інформаціями слід звертатися до Марії Душник тел. (718) 745-3150 впродовж тижня у вечірніх годинах.

МІЛІЦІЯ ЗАТРИМАЛА ШАХТАРІВ

Київ (ПС УРП). — Тут у вівторок, 26-го березня, в годині 9:40 біля будинку Верховної Ради України міліціонери затримали і повезли в невідомому напрямку представників страйкового комітету виробничого об'єднання „Червоноармійськвугілля" з міста Димитрова Донецької області. Прізвища затриманих шахтарів: Сергій Фомін, Олександер Нагорний, Сергій Метильов. Разом з шахтарями затримано також трьох членів УРП з Одеси: Георгія Колянду, Андрія Поляцького і Ярослава Морозана.

Представники міліції відмовляються прокоментувати факт затримання і повідомити куди відвезли затриманих активістів.

Парляментські кореспонденти повідомляють, що сесія Верховної Ради України продовжує працю. Депутати 21-го березня ухвалили не утворювати спеціяльної комісії для праці над союзним договором, а доручити обговорення й аналізування проєкту союзного договору вже існуючим постійним комісіям у Верховній Раді. Постійні комісії мають підготувати й подати до Президії Верховної Ради України свої варіянти і пропозиції щодо союзного договору, узгоджені з декляраціє про державний суверенітет України.

Депутати також обговорили і ухвалили минулого тижня закон про соціяльне забезпечення інвалідів та закон про свободу совісти і релігійні об'єднання.

У Києві почався страйк обслуговуючого персоналу розкішної і великої відпочинкової резиденції уряду України в Пущі-Водиці. Кореспонденти московської інформаційної служби „Інтерфакс" в Україні повідомляють, що страйкарі вимагають підвищення платні та забезпечення житлом.

Не страйкує лише охорона урядової резиденції, яка, як відомо, підпорядкована КҐБ.

В Бавнд Бруку відзначать Проводи

С. Бавнд Брук, Н. Дж. (Патріярша Канцелярія). — Консисторія Української Православної Церкви в ЗСА запрошує українську громадськість взяти участь в цьогорічному відзначенні Проводів, яке відбудеться в неділю, 14-го квітня, в Осередку УПЦ в ЗСА в С. Бавнд Бруку, Ню Джерзі.

Програма розпочнеться Архиєрейською Божественною Літургією о год. 9:30 ранку, після якої буде відправлена загальна Панахида. Богослуження очолять Архиєпископи Константин і Антоній. Водночас проситься до участи в урочистостях членів українських молодіжних організацій та ветеранів українських військ.

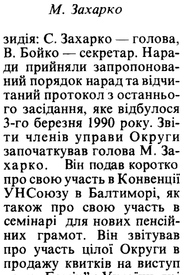
За дозволом на продаж товарів на церковній посілості слід звертатися не пізніше 10-го квітня до С. Чуйка в Косисторії на число телефону: (908) 356-0090.

М. Захарка переобрано на голову Округи УНСоюзу в Перт Амбой

Мелвілл, Н.Дж. — Дня 23-го лютого, Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в Перт Амбой, Н.Дж. відбув Річні загальні збори.

Засідання відбулося тут в залі церкви св. Михаїла, Мелвіллі, Н. Дж. У висліді зборів до Управи на 1991 рік увійшли: Михайло Захарко — голова, Василь Бойко — заступник голови, Софія Лонишин — секретар та Іван Бабин — касир; Контрольна комісія: Василь Матковський — голова, Петро Барлецький та Степан Захарко — члени.

Уступаючий голова М. Захарко відкрив збори та привітав головного касира УНСоюзу Олександра Благітку. Хвилиною мовчанки вшановано померлих членів Округи.

М. Захарко

Нарадами проводила Президія: С. Захарко — голова, В. Бойко — секретар. Наради прийняли запропонований порядок нарад та відчитаний протокол з останнього засідання, яке відбулося 3-го березня 1990 року. Звіти членів управи Округи започаткував голова М. Захарко. Він подав коротко про свою участь в Конвенції УНСоюзу в Балтиморі, як також про свою участь в семінарі для нових пенсійних грамот. Він звітував про участь цілої Округи в продажу квитків на виступ хору „Гомін" з України, як і про влаштування перекуски після концерту. Він також подякував всім за поміч у цій акції.

Опісля звітував касир І. Бабин про стан каси Округи. В. Матковський, від Контрольної комісії потвердив правильність касового звіту.

Після вибору нової Управи перевибраний голова М. Захарко подякував за довір'я до нього і інших членів Управи і попросив до слова головного касира УНСоюзу О. Благітку.

Головний касир почав свій звіт переглядом організаційної праці і ствердив, що на 12 Відділів в Окрузі тільки шість Відділів брали активну участь в приєднанні нових членів.

В 1990 році вписано в члени 21 особу, тобто на чотири члени більше, як попереднього року. Софія Лонишин приєднала сім членів до 372-го Відділу, М. Захарко, 349-ий Відділ, придбав п'ять членів, І. Бабин, Відділ 169-ий, забезпе-

(Закінчення на стор. 3)

АКЦІЇ ЗА ЗВІЛЬНЕННЯ С. ХМАРИ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ

Київ (УНІАР). — Тут у п'ятницю, 22-го березня, секретаріят УРП ухвалив текст звернення до Верховного суду УССР з клопотанням про звільнення народного депутата Степана Хмари, у якому сказано: „При обранні запобіжного закону щодо обвинуваченого Степана Хмари слідство мотивувало свої дії тим, що Степан Хмара не з'явився до слідчих органів для подання свідчень і це могло вплинути на хід слідства. З огляду на те, що тепер, за станом на 22-го березня 1991 року, всі слідчі дії проведені, враховуючи вік та стан здоров'я обвинуваченого, наближення такого великого свята, як Великдень, просимо винести постанову про зміну обраного запобіжного заходу щодо Степана Хмари з підпискою про невиїзд і звільнити Степана Хмару до початку суду над ним з-під варти".

Клопотання підписали: заступник голови УРП Григорій Гребенюк; секретар УРП, народний депутат Київської Обласної Ради О. Миколишин; референт секретаріяту УРП, народний депутат Печерської Районної Ради Києва О. Сергієнко; секретар УРП, народний депутат Івано-Франківської Міської Ради Д. Бідочко.

Голова УРП, народний депутат Верховної Ради України Левко Лук'яненко, надіслав звернення секретаріяту УРП до голови комісії з прав людини при ВР України Олександрові Ємцю з клопотанням розглянути на засіданні постійної комісії і дати правову оцінку фактові арешту і притягнення до відповідальности заступника голови УРП, народного депутата України С. Хмари та утримання його під арештом, як особи, що ніколи не була і не є суспільно небезпечною.

На захист С. Хмари виступають страйкуючі шахтарі Донбасу і Червонограду, демократичні організації в областях, в тому числі в Одесі та Криму, Союз Українок і релігійні громади.

У Львові 23-го березня газета „За Вільну Україну" оприлюднила ухвалу львівського відділу Руху. „Провід львівської організації Руху, — сказано в ухвалі, — закликає членів Руху, всіх співчуваючих виступити з рішучим протестом проти безпідставного ув'язнення С. Хмари, пікетувати Лук'янівську в'язницю в Києві, масово висилати телеграми протесту на адресу ВР України з категоричною вимогою звільнити до суду С. Хмару. У день суду провести мітинґи протесту".

У числі цієї ж газети за 22-го березня опубліковане звернення Ради львівського відділу УРП на підтримку страйкуючих шахтарів. У зверненні міститься заклик до виявлення солідарности зі страйкарями, створення фондів допомоги шахтарям. Автори звернення закликають також бути готовими до одноденного страйку „в день судилища над Степаном Хмарою".

У Києві від 23-го березня на Площі Незалежности члени львівської організації УРП та київської організації цієї ж партії розпочали безстрокове пікетування протесту проти судової розправи над народним депутатом України С. Хмарою. Пікетування проводитиметься щоденно з 10-ої год. ранку.

Донецькі осередки УРП, Демократичного Руху та страйккоми ухвалили обрати громадських захисників для участи в судовому процесі у справі С. Хмари. Ними стали депутат **Облради Антон Таліманчук, заввідділом анестезіології дитячої лікарні Олександер Цуркан, член міського страйккому Степан Крижко.**

(Закінчення на стор. 3)

СССР обвинувачує ЗСА в порушенні міжнародного права

Москва. — Виступаючи на пресовій конференції, речник управління інформації міністерства закордонних справ СССР Віталій Чуркін накинувся з різкою критикою на З'єднані Стейти, обвинувативши їх в „грубому порушенні" міжнародного права.

Приводом для нападів В. Чуркіна стала заява, яку зробив у середу, 20-го березня, заступник пресового секретаря державного департаменту Ричард Бовчер. Він сказав журналістам, що ЗСА визнають совєтські кордони такими, якими вони були в 1933 році, коли Вашінґтон встановив дипломатичні відносини з Москвою.

В 1933 році в межах СССР не було не тільки трьох республік Прибалтики, але й Західної України й західньої Білорусії, Молдавії і частини Прусії, яка стала Калінінградською областю РСФСР, а також чотирьох Курильських островів, забраних від Японії після Другої світової війни.

„Подібна заява, — сказав Чуркін про виступ Бовчера, — рівнозначна спробі змінити совєтські кордони".

З'єднані Стейти та ряд інших держав вільного світу ніколи не визнавали законности включення трьох прибалтійських республік до складу СССР. Японія також ніколи не визнавала законним захоплення Москвою чотирьох південнокурильських островів.

В. Чуркін заперечував, що останнім часом відносини між СССР і ЗСА стали холоднішими. „Але ми були змушені звернути увагу на цю заяву, бо вона попалася на очі багатьом людям в нашій країні", — пояснив Чуркін.

Речник міністерства закордонних справ СССР з оптимізмом відгукнувся про майбутню зустріч на вершинах. Він зауважив, що „залишилося вирішити кілька невеликих справ" у переговорах про роззброєння, після чого може бути визначена дата зустрічі генерального секретаря Міхаїла Ґорбачова і президента Джорджа Буша.

Ніби підтверджуючи слова Чуркіна про те, що погіршення в американсько-совєтських відносинах, ТАСС повідомив, що М. Ґорбачов прийняв амбасадора ЗСА в Москві Джека Матлока. „Амбасадор передав, — пише ТАСС, — листа від Джорджа Буша, в якому Президент ЗСА в дружньому дусі розглядає деякі актуальні аспекти американсько-совєтського співробітництва. Відбулася коротка, але важлива розмова".

Розповідають про Пласт в Україні

Філядельфія. (Марія Лабунька). — В суботу, 3-го березня, тут відбулася зустріч пластунів Філядельфійської Станиці з пл. сен. Орестом Гаврилюком, головою Головної Пластової Булави, який минулого місяця повернувся з України, де перебув два тижні серед української молоді. Він поділився з пластовим активом Філядельфійської Станиці своїми спостереженнями та враженнями, що й було ціллю цієї зустрічі.

Крім ряду розмов з пластовими провідниками в Україні, д-р О. Гаврилюк перевів там вишкіл новацьких виховників. Вишкіл мав назву „Перша іскра" і відбувся в днях 9-16-го лютого в гірській оселі Карпат, Славську. Крім О. Гаврилюка, в команді були ще інші досвідчені новацькі виховники: пл. сен. Людмила Дармограй, заступник коменданта, ст. пл. Оксана Куровицька, писар, ст. пл. Маркіян Гаврилюк, **бунчужний, всі із** ЗСА, та пл. сен. Олександер Криськів, господар, з України. У вишколі взяло участь 56 учасників та 11 гостей — вільних слухачів. Вік учасників 16-29, які прибули з таких місцевостей: Київ, Львів, Івано-Франківське, Стрий, Самбір, Тернопіль, Дрогобич, Борислав, Золочів, Яворів, Красне, Сколє, Новий Розділ, Моршин, Трускавець, Радехів, Жидачів, Луцьк, Рівне, Донецьке, Дніпропетровське.

З великим зацікавленням і вдоволенням присутні прослухали розповіді голови ГПБ про те, з яким ентузіязмом молодь в Україні горнеться до Пласту, цієї вельмизаслуженої загально-громадської молодечої **організації. Саме через рік** Пласт обходитиме 80-ліття свого існування на службі українського народу.

Під враженням свіжих переживань в часі перебування і вишкільної праці в Україні, голова ГПБ з великим оптимізмом висловлювався про працю Пласту над вихованням майбутнього покоління української молоді у відродженій Україні.

Під час цієї зустрічі порушено так само справу Пластового Конґресу III, що його заключна сесія мала відбутися цього року. Однак, висловлені були думки, щоб не закінчувати конґресу в цьому році, а навпаки, продовжити його, і таким чином мати можливість проаналізувати глибше справу виховання пластової молоді серед нових обставин, в Україні і в діяспорі.

У СВІТІ

ЧЕХО-СЛОВАЦЬКІ ГАЗЕТИ, цитуючи виступ в парляменті прем'єр-міністра Маріяна Челфи, подали прізвища 10-ох парляментаристів, які в минулому були співробітниками комуністичної державної служби безпеки (чехословацького КҐБ). Ця служба була розпущена урядом в 1989 році після перебрання влади від комуністів. Тепер виглядає, що деякі працівники цієї зганьбленої народом служби, зуміли заховатись, закрити своє минуле, або, переїхавши до інших місцевостей, включитись до політичного життя країни, дуже часто під прибраними прізвищами. В кількох останніх місяцях працювала спеціяльна урядова комісія, яка займалася дослідами минулої діяльности членів уряду, судівництва, поліції і парляменту і в такий спосіб розкрила чорне минуле не одного прихованого комуніста.

ПОНЕДІЛОК, 25-ГО БЕРЕЗНЯ 1991 року увійде в історію як день формального розв'язання контрольованого Москвою так званого Варшавського Пакту, під прапором якого комуно-московська імперія здушила танками мадярську революцію в 1956 році, Празьку весну і пов'язані з нею демократичні реформи в Чехо-Словаччині, розгромила повстання робітників в Східній Німеччині а також частинно в Польщі в 1970 роках. У згаданий понеділок до Москви прибули генерали шести країн, які входили до цього неіснуючого тепер Пакту. Зустрілись, щоб більше ніколи не зустрічатись в майбутньому від імени цієї мілітаристської організації використовуваної Москвою для своїх імперіялістичних цілей. Характерним є те, що генерали не зібрались у Варшаві, іменем якої був названий Пакт, але в Москві, бо ця військова організація від першого дня охороняла виключно інтереси СССР. В московському міністерстві оборони зустрічались генерали: Мирча Константінеску з Румунії, Пенья Костадінов, з Болгарії, Владімір Лобов, СССР, Роберт Селеш, Мадярщина і Міхаїл Гондех Чехо-Словаччина. Цікаво, що не було на цій зустрічі представника Польщі.

М. ҐОРБАЧОВ НАКАЗАВ МВС ПЕРЕБРАТИ КОНТРОЛЮ В МОСКВІ З РУК ДЕМОКРАТІВ

Москва. — Совєтський генсек, президент і диктатор СССР Міхаїл Ґорбачов у розпачі і розсіянні наказав міністерству внутрішніх справ перебрати владу в свої руки від демократично обраної міської управи, навести порядок і не допустити до жодних демонстрацій від тепер і аж до 15-го квітня. Міністер Боріс Пуго, генерал КҐБ, якого консерватисти висунули на цей відповідальний пост, наказав, чорноберетникам зараз таки після отримання „наказу" від президента М. Ґорбачова, опанувати всі важливі точки в Москві, зміцнити контролю на транспорті, щоб не допустити до приїзду до столиці „чужого" елементу, збільшити патрулі в місті, очевидно, без відома міської управи, викликавши таким зарядженням з одної сторони переполох серед москвичів, а з другої ненависть до особи М. Ґорбачова і очолюваного ним просталінського режиму.

„У кожного народу, спільноти, громади, є свої границі терпіння. Наше терпіння вже осягнуло критичної точки", — заявив кореспондентові аґентства Ассошієйтед Пресс Ендру Кітеллу голова Демократичної партії Росії Ніколай Травкін. Як відомо, так звані консерватисти, прихильники твердого кулака, генералітет армії, міністерство внутрішніх справ, КҐБ і твердолобі комуністи, які під теперішню пору є фактичними керівниками комуно-московської імперії, плянували на спеціяльній сесії Верховної Ради РСФСР „позбутися" Боріса Єльцина, тобто позбавити його головства у згаданій Верховній Раді і тим самим політичної кар'єри тепер і в майбутньому, покаравши його в цей спосіб за його „ребелію" проти теперішнього тоталітарного режиму і самого М. Ґорбачова, резиґнації якого з посту президента СССР він домагається вже від довшого часу.

Демократичні організації в Москві, міська управа і сам Б. Єльцин заявили, що заплановані демонстрації відбудуться, не зважаючи на заборону союзного уряду, зглядно президента Ґорбачова. Єльцин заявив кореспондентам, що він вірить у підтримку народу і тих сил, які вже давно побачили ідейну, політичну й іншу порожнечу на всесоюзному олімпі. Єльцин закликав при тому М. Ґорбачова і тих, що його підтримують, передати владу і контролю над економікою в руки представників 15-ох республік і вільними голосами народів обрати нового президента СССР, який користуватиметься загальною популярністю, бо тільки така людина може вивести країну із затяжної політичної й економічної кризи.

Голова міської управи Москви Кирило Попов й інші керівники опозиції, тобто леґально обрані народом особи, гостро запротестували проти „указу" президента-диктатора М. Ґорбачова, передання ним влади до 15-го квітня в руки міністерства внутрішніх справ і заборони всяких маніфестацій і демонстрацій в тому часі, без відома і без узгіднення місцевого керівництва. „Це власне ті, які створили атмосферу напруги і конфронтації, рядитимуть тепер містом. Самозрозуміло вони використають кожну нагоду, щоб помститись на демократах, бо це ж проти них була звернена демонстрація", — заявив Попов кореспондентам.

З другої сторони в Москві поширюється дуже популярне гасло: „Всі на оборону Б. Єльцина!" Чи захоче М. Ґорбачов і ті, які є фактичними диктаторами СССР, створювати в Москві столиці імперії, у присутності дипломатичного корпусу і закордонних кореспондентів, ситуацію напруги чи евентуального зудару війська і КҐБ з народом, — запитують політичні спостерігачі, які сумніваються чи М. Ґорбачов зможе повернутись до терору брежнєвського типу і одноособової диктатури.

В АМЕРИЦІ

ПІСЛЯ ЦІЛОЇ ДЕКАДИ республіканського управління, Департамент юстиції ЗСА зріс у двох аспектах, — кількістю працівників і бюджетом, але втратив свою колишню велику ролю рушійної сили для соціяльних змін і центру урядової леґальної думки. Знавці законної системи признають, що теперішній головний прокуратор Ричард Торнбирґ старається привернути колишню повагу цьому департаментові, але загальному хаосові, залишеному його попередником Едвардом Місом, є майже неможливо зарадити. Не зважаючи на всі намагання головного прокуратора, йому також не вдається привернути Департаментові юстиції колишню владу та вплив, що поступово від 1981 року перейшли в руки леґальних дорадників Білого Дому. Такі леґальні спостерігачі, як Воррен Кристофер, застпник головного прокуратора в уряді президента Линдона Джонсона, стверджують, що цей департамент потребує повного реставрування до тієї міри, яку він відігравав в обидвох демократичному та республіканському урядах 1960-их і 70-их років.

У ПОНЕДІЛОК, 25-ГО БЕРЕЗНЯ, в Лос Анджелесі відбувся 63-ій з черги церемоніял вручення „Оскарів", найвищих нагород фільмової індустрії ЗСА. В результаті, як твердять засоби масової інформації, отримані нагороди не були для нікого у фільмовій індустрії великими несподіванками. Все ж таки пересічному громадянинові буде цікаво, що найбільше нагород „Оскара", бо аж сім, припало фільмові „Танці з вовками". Кеті Бейтс отримала „Оскара" найкращої акторки за ролю у фільмі „Лихо", нагороду найкращого актора отримав Джеремі Айронс за ролю у фільмі „Зміна долі", в якому він представляв Клавса фон Бюлова.

ОБИДВІ ПАЛАТИ КОНҐРЕСУ відкинули пропозицію президента Джорджа Буша, щоби гроші на покриття коштів боротьби зі смертністю немовлят взяти з інших існуючих вже програм охорони здоров'я, призначених для вагітних жінок і немовлят, з дуже бідних дільниць американських міст. Натомість Конґрес схвалив окрему суму 25 міл. дол. виключно призначивши її на боротьбу зі смертністю немовлят у біжучому році. Конґрес не вирішив звідки ці гроші будуть взяті, але заборонив президентові Дж. Бушеві на цю ціль рухати фонди з будь-яких громадських програм охорони здоров'я.

ВЕРХОВНИЙ СУД ЗСА ПОГОДИВСЯ на те, що розгляне та вирішить чи можна позивати до судової відповідальности тих, які виробляють цигарети, за недостатні інформації про шкідливість куріння навіть, якщо вони дають наліпки перестороги згідно з федеральним законом. Тут ідеться про спірне питання, що є спільним для багатьох інших справ: чи федеральний закон з 1965 року про цигаретні наліпки та оголошення запобігає судовим позовам і чи тютюнова індустрія достатньо попередила про шкідливість куріння для людського здоров'я.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda: (201) 434-0237 — UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 — Jersey City, N.J. 07303

Незгода у таборі опозиції — найбільша сила Кремля

Здавалося, що Кавказ дасть перший поштовх до розвалу імперії. Азербайджан, Вірменія і Грузія — одностайні в ненависті супроти Москви й комунізму. Населення цих трьох країн сягає близько 20 мільйонів душ. Якщо вони створили б спільний зорганізований фронт, — їхнє відокремлення від СССР ударило б дошкульно по цій тюрмі народів. Так якось діється, що гірські народи відважніші і завзятіші у змаганні до свободи: тирольці в Альпах, тібетанці в Гімалаях перейшли до історії, як свободолюбні бунтарські народи. Кавказ — фортеця свободи, звеличуваний і Шевченком і Франком. Мітичний Прометей був прикований до скелі на Кавказі і рвав ті кайдани у свободолюбному змагові. Викувана наддніпрянською еміґрацією у 1920-их роках концепція антимосковського й антикомуністичного союзу всіх поневолених народів, дістала назву „Прометеївської ідеї". Воювати Москві проти цих трьох з'єднаних високогірських країн було б може ще трудніше, як воювати проти Афганістану. Але це теорія. Дійсність така, що між Вірменією й Азербайджаном є хронічна ворожнеча з приводу провінції Нагорно-Карабах, на яку претендує Вірменія з уваги на тамошню вірменську меншину. У Вірменії й Грузії більшість становлять християни; в Азербайджані — мусульмани. Як в Ірляндії (як колись поміж слов'янами) — існує там ворожнеча на ґрунті віровизнання. У „Ню Йорк Таймсі" з 24-го березня ц. р. знаходимо допис про криваві розправи між християнами грузинами та мусульманськими осетинцями — національною меншиною.

Розсварення між цими трьома кавказькими країнами, досі підсовєтськими республіками: Грузією, Вірменією і Азербайджаном, та внутрішні криваві пересправи у деяких із них — це, на жаль, запорука для Москви, що ці країни будуть і надалі під її ярмом. Москва, як на сміх, грає ролю не тільки зверхника, але й посередника у тамошніх спорах. Вже не раз висилано туди військо для присмирювання не так самостійницьких рухів, як для втихомирювання (танками й баґнетами) розсварених автохтонів Кавказу. „Де два б'ються — третій користає", — слушно стверджує українська народна мудрість.

Античні римляни створили теорію і практику „Дівіде ет імпера" — Діли і пануй. Цієї системи трималися Габсбурґи, монархи різно-національної Австрійської монархії, вигравaючи в Галичині поляків проти українців, українців проти поляків, сербів проти хорватів у Боснії й Ґерцеґовині, та чехів проти німців і німців проти чехів на Чехії.

Коли Боріс Єльцин приїхав до Києва і підписав з урядом УССР умову про співпрацю, — то це був доказ мудрости того російського діяча. У порівнянні з теперішнім станом на Кавказі — в Україні є кращі відносини. Там не тільки кріпшає національна свідомість, але виринає цікаве явище „територіяльного патріотизму". Росіяни, поляки, інші національні меншини, як, наприклад, жиди, які вже закорінились в Україні, йдуть разом з українцями проти центральної московської влади, бо бунтуються проти економічної експлуатації України „центральною" московською владою. Внутрішня єдність народу та шукання собі союзників в інших народів — це „абв" розумної політики і запорука успіху. Коли литовці, латиші й естонці солідарні у своїх діях, — то не тільки тому, що всі три країни одночасно були у 1940 році насильно включені до СССР, але й тому, що ті три балтійські народи політично зрілі.

У теперішньому історичному часі український народ складає іспит своєї політичної зрілости і мудрости. Хвиля національно-політичного відродження винесла на поверхню добрих і розсудливих провідників.

Добре було б, якби тепер керуватися вже менше емоціями, а більшу вагу класти на організацію та шукання спільних, а не розбіжних інтересів з іншими народами. Віримо, що до того прийде.

НА ПРОТЯЗІ ТРЬОХ ОСТАННІХ днів прокомуністичні партизани в Ель Сальвадорі спровокували цілий ряд збройних сутичок з урядовими військовими частинами. В результаті зударів загинуло 19 вояків, а 12 були поранені. Серед забитих, чотири вояки урядової армії, а решта партизани з Народного Фронту імені Фарабундо Марті. Уряд Сальвадору заповів більшу офензиву проти комуністичних партизан з ужиттям танків, панцерних возів, гелікоптерів, гармат та іншої зброї.

У ПОШУКАХ КОНЦЕПЦІЇ ДЕРЖАВНОСТИ УКРАЇНИ

Під заголовком „Сполучені посудини" в числі польської газети „Нови Дзєннік" за листопад 1990 року появилося інтерв'ю журналіста Пйотра Стасінського з українським істориком Богданом Осадчуком, емеритованим професором Вільного Університету в Берліні, тепер співробітником-публіцистом паризької „Культури".

Запит: Чи ви почуваєтеся виключно українцем, чи теж поляком?

Відповідь: Почуваю себе виключно українцем, хоч не націоналістом. Серцем та інтелектом орієнтуюся на Польщу. Я виховався в Польщі, хоч я родом із Коломиї. Мій батько уродженець П'ядик коло Коломиї, де колись була „столиця" українських комуністів. Згодом батько був в Українській Армії під час польсько-української війни в 1918-20-их роках. А що був учителем, то перекинули його в околиці Кєльц, згідно з тодішньою національностевою політикою.

Насправді я повинен бути наставлений протипольсько, я повинен би ненавидіти поляків. Але сталося так, що я виріс у двомовній атмосфері. Вдома вживалося українську мову, хоч оточення було польське. Я вчився в польській гімназії. Так пізнав я польську серцевину й полюбив, хоч вони переслідували мого батька. Склалося так, що я навіть став прихильником порозуміння між двома народами, а згодом став активним діячем у цій ділянці.

Можливості виконувати цю місію доброї волі в публіцистиці відкрив передо мною Єжи Гедройць, головний редактор „Культури", з якою я співпрацюю впродовж багатьох років. На її сторінках проповідую всякі побажання й пропозиції, спрямовані на направу попсованих взаємин між обома народами.

Запит: Які є на вашу думку найбільші шкоди, що їх зроблено обосторонньо, та як їх можна б тепер направити?

Відповідь: Багато справ уже не можна направити та й немає глузду це робити, наприклад, справа кордонів. Але безліч інших питань чекають на полагодження. Почати б хоч із однієї з основних — обостороннього незнання мов. Поляки, які приїжджають до Львова чи до Києва, ще сяк-так послуговуються польською мовою, й тоді українці намагаються їх зрозуміти і відповідають їм. Але найгірше, коли поляки говорять до них по-російськи, тоді справа набирає гостроти. Богу дякувати, не кінчається кровопролиттям.

Після провалу ринку в Берліні й після афронту з боку чехів і мадярів, поляки сипнули на Україну, хоч там уже немає нічого купити. Але, залишаючи на боці комерційний фактор, вони настроюють проти себе українців, бо говорять до них по-російськи. Це майже так, коли б українці приїздили до Польщі і говорили до поляків по-російськи.

Друге питання — це культурні взаємини, обмін студентами, влаштовування катедр мовознавчих та історичних знань, створення міжнародної асоціяції українiстів на відміну від асоціяції русистів. Така секція постала тепер у Польщі під керівництвом проф. Степана Козака у Варшаві з участю Владислава Серчика, проф. Ришарда Лужного й багатьох інших. Але в політичній ділянці багато не зроблено щодо порозуміння. Я нещодавно опублікував у „Культурі" статтю під заголовком „Ну й що далі, панове поляки?"

Запит: Пишете там, що дійшло до деякого домовлення створити осередки культури й науки в Києві й у Варшаві, обмінятися дипломатичними представниками. Про ці справи парляментаристи обох сторін говорили ще на весні, але досі нічого конкретного не започатковано.

Відповідь: Не во гнів моїм колеґам-полякам, але поляки мають велику здібність проголошувати різні маніфести й підписувати умови, але після того нічого не робити. В своїй статті я висказав багато таких гірких жалів й не буду тут їх повторювати. Можливо, що це заболіло декого з поляків, але, коли мається взаємини з приятелями, то справи треба ставити ясно. Я висловився відкрито, але без ніяких неґативних почувань і злонамірень. А втім мене українці вважають польонофілом, який проповідує занадто тісні взаємини з поляками.

Запит: Чи поміж українцями помітні, а якщо так — то чи це загально й рішучо протипольсько-ревіндикаційні настрої?

Відповідь: Щодо кордонів — претенсій немає. Зате найбільш енерґійно, зокрема студенти, домагаються полагодження кількох питань: це передусім акція „Вісла", тобто виселення українців із Бескиду (як це ви говорите), чи лемків (як ми говоримо). Треба офіційно засудити, що ця акція була несправедлива, подібна до дій Гітлера чи Сталіна, бо мала характер збірної відповідальности. Годі буде вирівняти всі заподіяні нею кривди, наприклад, матеріяльні. Йдеться про засудження цілої акції як несправедливої, й створення умов повороту виселених людей, якщо вони бажають повернутися. З тим зв'язана теж конечність грошових кредитів тощо. Я об'їхав ці терени, з яких виселено лемків, і мушу ствердити, що це „дикі терени", бо Польща не зуміла

(Закінчення на стор. 4)

ГОТУЄТЬСЯ ГАРВАРДСЬКЕ ВИДАННЯ „ІЗБОРНИКА" СВЯТОСЛАВА (1076)

(ФКУ-МЦ СП) Завданням „Гарвардської Бібліотеки Давнього Українського Письменства" є дати світові найцінніші твори стародавньої української літератури. Оскільки на Заході літературну діяльність на Україні прийнято трактувати як спадщину російської культури, цілеспрямуванням „Гарвардської Бібліотеки" є представити пам'ятки княжих часів як складову частину української літератури. Один зі способів осягнення цієї цілі є саме переклад давніх творів на англійську мову. Працю над тим в Гарварді виконують кваліфіковані спеціялісти з високим науковим стажем, а видання перекладів української літератури під фірмою Гарвардського університету (з вступами, анотаціями, покажчиками, бібліографією тощо) ґарантуватиме, що їх позитивно сприйматимуть англомовні вчені та інтеліґенція. Вони заступлять попередні видання, де українське походження давніх творів замовчувалося.

Створений на доручення київського князя Святослава Ярославича „Ізборник" від 1076 року є зразком типових для середньовіччя збірників старовинних прислів'їв і цитат. Він є одним з найраніших творів перекладного письменства княжої України, який зберігся до наших часів; сьогодні переховується в Ленінґраді.

Переклад на англійську мову виконав відомий славіст голляндського походження проф. д-р Вільгем Ведер, „Ізборник" появиться в серії англійських перекладів Гарвардської Бібліотеки Давнього Українського Письменства як том 6.

„Ізборник" 1076 року, який складається з 48 частин, починається похвалою книжок і читання і продовжується дидактичними розділами, приписаними різним отцям Церкви. Його мета — навчити читача жити чесно як особі, так і родині і суспільності. Різні прислів'я застерігають проти жадоби, гордости і лінивства; вони вкорінюють терпимість, послух і ретельність та учать підстав доброго виховання. Окрема група навчає дітей шанувати батьків; інша добірка вчить батьків, як зберігати мирне життя в родині. Правила, що відносяться до життя в суспільстві, повчають багатих бути щедрими супроти убогих і уважними до тих, хто терпить нужду, голод і холод. На сторінках „Ізборника" представляється ідеал родинного життя у взаємній повазі, і ідеал суспільства, в якому шаноба, дружність і мирність заступили самолюбність, насильство і розсвареність.

Вічні благородні вартості, подані у збірнику, незаперечні. Форма їхнього передання приваблює своєю проникливістю і простотою. Приповідки написані ритмічною прозою і подекуди римуються. Часом у них повторюються окремі слова або вони починаються подібним способом. Так витворений ефект далі поглиблюється яскравістю поетичних образів: „Оминай підлеслих слів як ворон, котрі видзюбують очі твоїй духовості"; „Темна хмара закриває красу світла сонця, а сердита думка руйнує красу молитви".

Ця дотепна взаємодія афористичних думок і поетичних засобів знаходить своє найліпше вираження в тематично споріднених поученнях, згрупованих разом: „Коли гасиш спрагу солодким напитком, пам'ятай про тих, хто п'є воду, загріту сонцем"; „Коли ти відпочиваєш в захисній кімнаті і чуєш шум зливного дощу, думай про бідних, що лежать під його струями, як під падаючими стрілами"; „Коли зимою сидиш у теплій кімнаті, зітхни і подумай про бідних, похилених над малою ватрою, — їхні очі печуть від диму; вони погріють лиш свої руки, а в все тіло трясеться від холоду".

Комбінацією етичної глибини і естетичної краси „Ізборник" є знаменитою пам'яткою київської літератури. Багато прислів'їв, зібраних там вперше, повторюються в писаннях Володимира Мономаха, в „Молінні" Даниїла, в епіґрамах XVI-XVIII століть і інших творах.

Питання авторства „Ізборника" інтриґувало істориків літератури довший час. Ім'я Йоана, введене на його сторінках, дає привід уважати його упорядником цитат, вибраних із книжок бібліотеки Святослава. Відсутність грецьких ориґіналів для багатьох розділів „Ізборника" наводить на здогад, що частина їх є ориґінальними творами, написаними в Києві в XI-му столітті. Факт, що деякі розділи приписані отцям Церкви, наприклад Св. Атанасію, Св. Йоанові Золотоустому або Св. Василію Великому, виявляє типовий для середньовіччя прийом, з допомогою якого автор старався зробити свій твір більш переконливим для читача, підкреслюючи духовну схожість цього твору на церковну літературу.

Естетичні властивості цього твору, глибина думки і згодом популярність свідчать про його вартість. Ці факти високо оцінила

(Закінчення на стор. 4)

На мистецькі теми

М. Пастушенко

Дві художні виставки з колекції М. Мушинки в Ужгороді

50 ориґінальних картин одного з найвизначніших українських художників XX століття Олекси Новаківського, з колекції пряшівського науковця Миколи Мушинки, 27-го лютого було відкрито в Закарпатському Художньому Музеї в Ужгороді.

Виставку відкрив заступник начальника закарпатського обласного управління культури Юрій Драб. Він підкреслив, що це перша виставка цього визначного художника на Закарпатті. Після нього слово взяли: голова Закарпатського Фонду Культури Іван Чендей, редактор „Закарпатської Правди" Михайло Бабидорич та поет Микола Рішко. Всі вони підкреслювали виняткове значення виставлених творів для української культури.

Вкінці М. Мушинка розповів про історію творення цієї унікальної колекції картин О. Новаківського.

Раніше ця виставка з немалим успіхом експонувалася у Львові та Києві.

* * *

28-го лютого в Закарпатському Музеї Народної Архітектури та Побуту в Ужгороді було відкрито виставку художніх фотографій чеського фотографа Фльоріяна Заплетала (1884-1969) п. н. „Повернення до істини".

На виставці було представлено понад 100 фотографій, головним чином закарпатських дерев'яних церков та інших об'єктів народної архітектури з початку 20-их років. Від 1919 по 1921 рік Ф. Заплетал жив і працював в Ужгороді як представник чехо-словацького уряду в Закарпатській Україні. Саме в цей період він захопився дерев'яними церквами, які інтенсивно фотографував, мріючи про видання своїх фотографій окремим альбомом. Різні суб'єктивні й об'єктивні перешкоди не дозволили йому здійснити свою мрію. Після смерти Ф. Заплетала у 1969 році неґативи його фотографій дісталися до рук М. Мушинки. Зроблені з них репродукції завдяки проф. Павлові Маґочому були опубліковані окремою книжкою, однак не на Україні, а в Австрії. Вони експонувалися ни виставках у Відні, Братиславі, Празі, Кошицях, та інших містах Словаччини.

На Закарпатті виставка фотографій Ф. Заплетала здійснилася вперше за всю історію і зустрілася з великим зацікавленням з боку громадськости і засобів масової інформації. Про все це М. Мушинка розповів на відкритті виставки. Цілу колекцію фотографій (186) він подарував Закарпатському Музеєві Народної Архітектури і Побуту.

Після Ужгороду виставку фотографій Ф. Заплетала побачать глядачі в Мукачеві, Берегові, Хусті та інших містах Закарпатської України.

Було б дуже бажаним, щоб унікальні фотографії Ф. Заплетала 70-річної давности появилися окремою книжкою і в Україні. Вони мають не лише документальну й художню вартість, але й немале історични значення, оскільки багатьох зфотографованих об'єктів сьогодні вже немає.

З ЛИСТА З УКРАЇНИ

НИНІШНЄ ДНІПРОПЕТРОВСЬКЕ

Розповім деякі враження про Дніпропетровське.

Це велике півторамільйонне місто. Повністю російськомовне. На кожному повороті пам'ятник то Дзержинському, то Калініну, то ще якомусь большевику. Вулиці теж названі їх іменами.

Нам організували екскурсію по місту. Із розповіді екскурсовода можна було зрозуміти, що там нічого українського не було, немає і не буде. Пам'ятник Шевченку є на острові, де його мало хто і бачить, особливо взимку. Є в місті маленький зоопарк, оранжерія, акваріюм річкових риб (єдиний в СССР).

Був у музеї Яворницького. Експозиція козацького періоду дуже мала і бідна (одна кімната). Представлені матеріяли періоду сталінських репресій. А експозиції совєтського періоду, які раніше славили діяння КПСС і Брежнєва (його батьківщина) зараз на ремонті. Проводилася збірка пожертв на пам'ятник Яворницькому, який похований на території музею. Я дав 10 карб.

За останні три роки деякі позитивні зміни в місті є. Оформлення вітрин у магазинах, оголошення у трамваях тепер проводяться українською мовою. Я говорив всюди по-українськи і часто чув у відповідь рідну мову.

В цей час на знак протесту проти арешту депутата Степана Хмари проводили почергове голодування місцеві студенти і збирали підписи під зверненням про звільнення депутата. Чулися звичайно і репліки шовіністів, але немало людей ставили свої підписи.

Познайомився із деякими хлопцями із східніх областей. Переважно у них невисока національна свідомість, але є 15-20% свідомих людей.

А. Г.

Роман С. Голіят

ПОЗНЕР ПРО СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ І АМЕРИКУ

На американському книжковому ринку появилася книжка Владіміра Познера п.з. „Parting with Illusions," Vladimir Pozner, Avon Books, New York 1991, 346 pp.

Познер народився 1934 року в Парижі; під час німецької окупації Франції він з батьками переїхав до Америки, замешкавши на 10-ій вулиці в Ню Йорку.

Його батько, симпатик комуністів, працював у фільмовій індустрії. Згодом, втративши в 1950 році працю, батьки залишили ЗСА, поселившись спочатку у східньому Берліні, а відтак — переїхали до Москви.

У московському університеті Владімір закінчив біологічні студії. КҐБ хотіло звербувати його до праці в шпіонажі, мовляв, він знає кілька мов; але Познер відмовився від такої пропозиції. Переслухуючи його, два каґебісти мали перед собою точну історію його перебування в СССР, знали навіть усе про його любовні зносини з дівчиною у Ленінґраді.

Познер почав працювати літературним перекладачем і науковим секретарем. У 1961 році, на 27-му році життя, під час вершка десталінізації і відлиги, він став журналістом — редактором англомовного журналу „Совєтське життя", а відтак „Спутніка", опісля радіовим і телевізійним політичним коментатором Радіо-Москва для англомовних передач для Північної Америки. В Америці він відомий зі своїх виступів на телевізійних програмах Ей-Бі-Сі. У названій праці він подає свої критичні спостереження відносно совєтської й американської системи. Він був 23 роки членом Комуністичної партії, яку недавно залишив. А тепер дещо з історії.

Коли постала в Англії Маґна Карта у 1215 році, за часів короля Івана Безземельного, документ, з якого своє коріння взяла американська демократія, то Московщина, тоді ще не Росія, була в несвободі — триста років під татарською займанщиною. А коли Московія остаточно здобула незалежність, то все ж вона була відсталою країною. Християнська православна Україна, незалежність якої була загрожена на півдні від мусульманських татар, а на заході від католицької Польщі, щоб себе зберегти, з'єдналася в 1648 році з Московією. При кінці XV сторіччя кріпацтво там було державним законом. Його скасовано 300-років пізніше в 1861 році. Триста років татарського панування, плюс 300-років панщини і царського абсолютизму залишило свої сліди у психіці народу. Демократія в СССР є щойно в зародку — за урядування Ґорбачова.

Познер дає характеристику осіб, що прийшли до влади після смерти Леніна. Сталін — відповідальний за винищення мільйонів невинних людей. Він знищив хліборобську верству, винищив інтелектуалів, перетворив партію з революційної сили у незґрабну бюрократичну суперконсервативну машину. Познер уважає, що великі проблеми Совєтського Союзу на сьогодні — а вони є великі — не мають нічого спільного зі соціялізмом, а навпаки, мають до діла зі сталінізмом.

Після смерти Сталіна його пост мав забрати Лаврентій Берія, відомий зі свого садизму. Він вбивав цвяхи в вуха в'язнів. Він був одночасно збоченцем, який мав під своїм зарядом команду, яка об'їжджала часто Москву, ловила атрактивних жінок і привозила до Берії, для його сексуальної забави. Він на спомин залишав собі станики з кожної жінки, з якою мав сексуальні зносини. Після його ліквідації у його сховищу знайдено багато нагрудників. Крім того, він взяв 17-річну дівчину й уважав її за свою другу жінку (Щось так, як Сталін, коли одружився теж із 17-літньою Розою Каґановіч. — прим. Р.С.Г.). Вона жила з ним і породила йому дочку. І він хотів стати володарем СССР, бо найбільше був подібний на Сталіна.

Хрущов також співробітник Сталіна; і тут автор Познер не щадить для нього слів критики, як це прийнято робити серед не-слов'янських совєтологів у СССР. За найбільш дурного Познер уважає Брежнєва. На його погляд, партійні функціонарі здібні тільки до т.зв. партійної роботи.

Сьогодні національне питання в СССР є одним з найважливіших викликів для „перестройки". Познер признає, що національні меншини слушно нарікають на русифікацію, бо це має своє оправдання, адже Москва на протязі років не мала вирозуміння до інших культур.

Автор проводить парелелю поміж СССР і Америкою, що теж багатоетнічна; і це він уважає дуже важною подібністю. Але воно не однаково, бо в Америці різні національності й етнічні групи прийшли звідкись, а в СССР більшість тих, що живуть там, є тубільцями. Є однією справою розглядати питання расове, релігійне чи культурне упередження у країні новоприбулих, як це є в ЗСА, але цілком інша справа мати до діла з проблемами народів, які жили на своїх територіях століттями, часто творили окремі країни і воювали одні з другими: це народи, що їх культурні стереотипи осіли в цементі історії.

Познер згадує, що це не випадок, що відсоток жидів був незвичайно високим у большевицькій партії й у проводі у першому совєтському уряді та на верху ешелонів кривавої ЧеКа — „чрезвичайної комісії", що її большевики з любови називали „Революційним мечем" для винущування „клясових ворогів"...

В СССР, як і в ЗСА, позиція журналіста відкрила Познерові ряд дверей. У ЗСА преса має величезну силу. Вона „поставить вас, або зломить вас". До 1985 року журналіст у СССР не міг, начебто, пошкодити нікому, хіба, коли власті направили його зробити серйозну журналістичну інвестиґацію.

Познер, якого батьки були жидівського походження, хоч він сам був уже охрещений, звертає увагу на прояви антисемітизму в СССР. Антисемітизм в СССР був і є. Нещодавно Познер отримав від незнайомої людини телефон і той сказав, що на могилі його батьків вандали пошкодили пам'ятник. Подібні історії були у Франції, де на цвинтарі пошкоджено ряд жидівських нагробників; але реакція урядів обох країн на ці ексцеси різна. Автор каже, що у Франції відбулися масові „антифашистські" демонстрації, участь у яких взяв сам президент Франсуа Міттеран. Але, в Москві... тихо.

Познер перевів інтерв'ю з Борисом Єльцином, а коли запитав його про організацію „Пам'ять", то зі своїх політичних міркувань Єльцин волів не дати ніякої відповіді. Те саме було з головою КҐБ Владіміром Крючковим. Його відповідь була потрясаюча: Крючков відповів, що „Пам'ять" має деяких „справжніх синіх членів, які виконують прекрасні діла". Ці інтерв'ю передавалися через ленінґрадське телебачення.

У 1986 році Познер відвідав Ню Йорк, де він провів свої молоді роки. Їхав він до Америки, як до своєї батьківщини. Тут він оглянув дім, в якому вони разом жили на 10-ій вулиці коло П'ятої авеню. Він побачив також те, чого не було в 1950-их роках, а саме — бездомні сплять по вулицях, проблему наркоманів, хворобу AIDS, дискримінацію, що ще більша, ніж була колись, і велике розпаношення кримінальних елементів. Його коротке перебування в Ню Йорку й Вашінґтоні наповнило його гіркістю і він повернувся знову до Москви, до своєї „прибраної батьківщини" за намовою колись свого батька-совєтофіла, який народився в Петербурзі й ніколи не прийняв іншого громадянства, лишаючись „російським патріотом".

УКРАЇНА БАГАТА, АЛЕ ЗАНЕДБАНА. ДОПОМОЖІТЬ ЇЙ СТАТИ НА ВЛАСНІ НОГИ. ПЕРЕШЛІТЬ ВАШУ ДИВІДЕНДУ І ПОЖЕРТВУ НА ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

Бенкет в пошану Владики Іннокентія Лотоцького в Дітройті

Різні мотиви можуть керувати громадою, коли вона уважає, що відзначення якоїсь людини є її повинністю.

Дітройтська громада, вшановуючи єпископа Інокентія Лотоцького, ЧСВВ, бенкетом в пошану 10-ліття його єпископства і 50-ліття священства, керувалася не почуттям повинности, а почуттям щирої, глибокої вдячности і любови за 18 років його повної посвяти праці в парафії Непорочного Зачаття. Це людина скромної вдачі та щирого серця і за цілий час його перебування тут ніхто не міг сказати ні одного злого слова про нього. Кожний парафіянин, не раз у тяжких хвилинах свого життя, знаходив у нього чутливе серце, мудру пораду чи поміч. Це був відданий приятель кожного, дбайливий батько усіх дітей, які гуртувалися в наших школах, це був щирий український патріот, а в першій мірі боголюбивий, ревний душпастир, який розумів вимогу сучасного життя і вмів їх єднати з ідеями християнської науки.

Та щира глибока віра, яка просякнула ціле його єство, була і основою сили його душпастирської праці. Тож нічого дивного, що Дітройт боляче відчув його перехід до Чикаґо на єпископський престіл, будучи рівночасно гордим за честь, яка йому припала.

Як влучно зазначив в своїй промові о. протоігумен Вернард Панчук, ЧСВВ, для нас єпископ Іннокентій — це вірна відбитка Христа, він — Христос серед нас. Всі прикмети доброго священика, на які вказував св. Василій Великий, зосереджені в єпископі Інокентієві. Доказом його християнської життєвої постави була присутність на цьому бенкеті двох православних українських єпископів — Владики Олександра Биковця і Владики Всеволода Майданського. Цей останній, пригадуючи стремління митрополита Андрея Шептицького поєднати українських католиків з українськими православними, вказав на подібні бажання і дії єпископа Лотоцького, який постійно закликає до миру і толеранції в нашому народі. Він гідний наслідник цілого ряду наших єпископів і його праці та вдачі завдячує Чикаґо злагіднення відносин в українській громаді.

На бенкеті, по першому привіті голови церковного комітету Зенона Василькевича, вітали його квітами школярі початкової та середньої шкіл, ревним опікуном яких він був, а також співом хорів обох шкіл. Ірина Шамрай і Христина Липецька старанно приготовили ці виступи.

У словах ювілята звучала щира подяка за численну присутність парафіян. Він дякував Богові, що дозволив йому стати священиком, дякував тим, хто помагав йому виконати його завдання. Хоч 69 років минуло, відколи залишив батьківський дім і свою родину, він ніколи не почувався самітним, бо здобув собі тисячі братів і сестер. Звертаючись до присутніх, закликав жити у згоді, „бо ми діти одного Бога".

Його сьогочасний наслідник в парафії Непорочного Зачаття о. Максим Кобасюк у своєму щирому і мудрому слові вказав, що найкращий спосіб виявити йому пошану і любов є молитвами, ділами милосердя і побожною поведінкою.

Бенкетом, який відбувся 2-го березня в Українському Культурному Центрі, провадив Зенон Чорній.

На другий день, в неділю, Владика Інокентій відправив Архиєрейську Службу Божу, в якій взяли участь єпископ Майданський і латинський єпископ Кравчик.

Володимир Баран

Архиєрейська Служба Божа, яку відправляє Владика Інокентій.

Школярі привітали Владику Іннокентія Лотоцького з його десятиліттям єпископства. Справа — протоігумен Вернард Панчук, ЧСВВ.

Два місяці в Києві

На таку тему доповідав д-р Осип Мороз, голова місцевого осередку Допомоги Україні, на товариському вечорі, що відбувся в Кергонксоні, Н. Й., заходом Осередку Допомоги Україні в суботу, 9-го лютого, в церковній залі.

Імпрезова референтка і секретар Осередку Євгенія Рубчак представила доповідача, який поділився з численними присутніми цікавими спостереженнями і враженнями із двомісячного перебування в Києві, де він на запрошення ректорату Київського політехнічного інституту (КПІ) спільно з інститутською комісією працював над новою концепцією управління інститутом.

Існують основні різниці в структурах управління високих шкіл між СССР і Америкою. В СССР теперішня структура така, що навчання і повне одержання студіюючій молоді запевняє держава, яка видає всякі директиви і контролює діяльність шкіл. Правда, це уможливлює студентській молоді у великій кількості навчання, але має і свої неґативні сторони.

Завданням д-ра О. Мороза було розробити основні напрями нової системи Функціонування і структури управління в умовах ринкової економіки і автономії інституту. Для цього було створено головну групу співпраці, до якої, крім нього, увійшов ряд професорів на чолі з проректором М. Згуровським.

Окрім головної групи створено ще кілька робочих підгруп: цілей, навчального процесу, інформації і комп'ютеризації, фінансів і економіки, наукової діяльности, підвищення кваліфікації, прийняття студентів до інституту та ін.

Це дуже важлива справа, коли взяти до уваги, що в Україні нині є 147 високих шкіл, у яких навчаються 900,000 студентів, в тому числі 18 шкіл в Києві із 100,000 студентів.

Є п'ять основних функцій менаджменту: плянування, будова структури, підбір персоналу, керування і контроля. Ці функції були предметом аналіз.

Координуючи зусилля працюючих над новою концепцією, головна група приступила до точного визначення завдань і ролей, добору людей, їх орієнтації і підготови, визначення календаря робіт і взаємозв'язку. Кожна робоча підгрупа працює нині за своїм напрямком. Робота над новою системою управління інститутом має бути в основному завершена за 2-3 місяці замість заплянованих півтора року. В травні-червні цього року співробітники КПІ зможуть ознайомитися з першим варіянтом проєкту нової системи.

Велике зацікавлення цією справою виявив не тільки професорський колектив, але і студенти, які ставили багато запитань Морозові. Для характеристики, як ставилися уважно до нової концепції студенти, подаємо кілька питань:

„П'ятою функцією Ви назвали контролю. Якою вона має бути в структурах власности і влади на Україні?"

„Які шляхи ви бачите для захисту пенсіонерів і студентів та інших в умовах переходу до ринкової економіки?"

„Які першочергові державні заходи мають бути здійснені при переході України до ринку? Нині побутує думка, що ЗСА загрожує депресія. Що ви можете сказати з цього приводу?"

„Як можна пояснити розвиток інтеґрації Европи і чи є перспективи для утворення незалежної від союзного ринку економіки України?"

„Як ви розцінюєте гуманітарну допомогу країн Заходу Совєтському Союзові сьогодні? Чи може вона принести добрі плоди? Естонія відмовилась від такої допомоги. Чи бачите в цьому моральні, політичні чи економічні причини?"

На всі ці питання довелося д-ві Морозові давати вичерпні відповіді. Це вимагало великої напруги і обережности, бо студенти будь-чим не вдоволяються.

Про перебування і працю д-ра Мороза в КПІ широко писала місцева преса: „Київський Політехнік", „Вісник АН УРСР", „Комсомольскоє Знамя" й інші, з якими мав інтерв'ю".

На закінчення пані з Осередку гостили присутніх кавою і солодким.

Д-р Роман Барановський

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ЗСА публічно осудив пляни Ізраїля про виселення чотирьох палестинців зі смуги Ґази, заявляючи, що таке потягнення є шкідливим для заходів ЗСА у справі арабсько-ізраїльського замирення. Ця справа видворення палестинців вийшла на денне світло не цілих два тижні після того, як секретар Державного департаменту Джеймс Бейкер відвідував Ізраїль і говорив з прем'єр-міністром Їцаком Шаміром саме в цій справі. Тому таке потягнення дещо вразило не тільки державного секретаря, але цілий Уряд президента Джорджа Буша.

М. Захарка...

(Закінчення зі стор. 1)

чив три члени. По два члени приєднали: К. Мазепа, 332-ий Відділ, і Осип Рінник, 353-ий Відділ. По одному членові дали: Меланія Лоренц для 155-го Відділу і Надя Рінник для 353-го Відділу.

Головний касир О. Благітка подякував М. Захаркові за його працю, як також всім організаторам нових членів. Він поґратулював за підвищення виконання квоти в Окрузі, тобто на 10% більше, як попереднього року. Головний касир подав, що коли б шість неактивних відділів приєднали по одному членові, то квота була б виконана на додаткових 12%.

Після цього О. Благітка перейшов до загального перегляду організаційної праці цілого УНСоюзу у 1990 році. Загальна сума забезпечення на приєднаних 1,601 нових членів виносила 9,432,000 дол. Отож виконано квоту на 80%. Для порівняння подав, що в попередньому році виконано квоту на 71.5%. Мимо цього, у 1990 році УНСоюз втратив 1,438 членів, але ця втрата була на 476 членів менша, ніж у 1989 році.

В дальшому О. Благітка звітував про фінансовий стан УНСоюзу і ствердив, що майно зросло на суму 320,000 дол. В порівнянні з минулим роком, зріст майна УНС у 1990 році зменшився надзвичайною виплатою коштів Конвенції в сумі 400,000 дол., як також приходи зменшилися на суму 500,000 дол. у наслідок невинаймлених приміщень Корпорації Дому УНС.

Головний касир подав, що в останніх 20-ох роках виплачено членам, або їхнім спадкоємцям 57 міл. дол., а за час існування УНСоюзу, 97 років, виплачено 87 міл. дол. Це показує солідну фінансову базу організації.

В 1990 році УНСоюз доплатив до своїх видань 850,000 дол., а на утримання Союзівки видав 550,000 дол. На приділ стипендій видано 115,000 дол. Ото жніяка інша українська установа не може похвалитися такою фінансовою підтримкою українській громаді.

Після звіту відбулася дискусія відносно всіх порушених справ. Опісля М. Захарко подякував за співпрацю і заохочував всіх присутніх до приєднування нових членів. Він також закрив збори і попросив всіх присутніх на перекуску.

Українська графіка в Кракові

Високого рівня мистецька творчість скоро знаходить собі місце в світовій культурі. Мистець вказує вартості, які розшукує серед своїх мрій, уявлень. Думка справжнього мистця не може виходити виключно з суспільних обумовлень його життя, національности чи релігії. Справжній мистець втікає від усяких зарахувань, програм, декляpацій. Пропадає той, який каже, що він створює французьке, російське, польське, чи українське мистецтво. Тоді вже все — мистецтво закінчене.

Але одночасно воно все таки спирається на глибокі вартості рідної культури, на національність мистця, релігію його предків. Елементи рідної культури відчуваються в ориґінальних творах. Мистець їх переоцінює в своїй душі, створює нову вартість, яка засвідчує про його тісний зв'язок з батьківщиною. Нехай французьке мистецтво буде французьким, а українське — українським, Франція має свої традиції, Україна свої; нехай одні не збираються заступати других. Саме в тих різницях приховані ґарантії для всесвітнього значення нашої культури.

Це тільки вибрані думки з дискусії, яка відбулася в студетському гуртожитку „Жачек" в Кракові перед відкриттям виставки графіки неформальної групи „Шлях" зі Львова, що була влаштована в ґалерії „Нора" (Старе Місто) Українознавчим Науковим Гуртком Студентів Ягайлонського університету.

Виставка проходила в днях 18-24-го лотого. Виставлялися твори Петра Гуменюка, Андрія Гуменюка й Володимира Кауфмана, прізвища яких вже відомі в Америці. Товаришували їм фотографії Андрія Вархіла, краківського художника. Підготова велася під керівнцтвом Мирослави Кіт, наукового працівника в Ягайлонському університеті. Фонди забезпечила Фундація св. Володимира.

За словами організаторів, метою виставки була презентація української модерної графіки в краківському студентському середовищі, зацікавлення польської молоді художнім життям сучасної України і таким чином поширення серед поляків знання про українську культуру, досі недостатнє. Очевидно, це була й внутрішньоукраїнська подія, яка збагатила духове життя українців Кракова.

З відкриттям в минулому році Катедри Української Літератури в Ягайлонському університеті діяльність українознавчого гуртка активізується. Студенти розвивають широку наукову і громадську діяльність. Серед них є історики, філологи, математики, етнографи, студенти медицини і інших факультетів. Нав'язують вони співпрацю з українською молоддю в Україні і на Заході. Гурток — під цю пору єдиний того роду у Польщі — успішно продовжує добрі традиції українського студентського руху в Кракові.

Я.М.

Акції...

(Закінчення зі стор. 1)

У Києві 24-го березня о 12-ій год. на Площу Незалежности вийшли 12 представників крайових організацій УРП Львівщини, Одеси та Закарпаття, а також деяких інших громадських організацій. Акція протесту з вимогою звільнити ув'язненого народного депутата С. Хмару тривала 15 хвилин, після чого загін міліції під командуванням підполковника Кондратюка забрав учасників акції і повіз у невідомому напрямку. Про їх місце перебування довгий час не могли довідатися навіть депутати Міськради. В 9-ій годині вечора всіх затриманих відпустили. Депутати Міської Ради, насамперед члени Демократичного Бльоку зібралися на термінову нараду у приміщенні Міськради, оскільки про своє бажання проводити ланцюгову акцію протесту на центральній площі столиці повідомили ряд крайових організацій Української Республіканської Партії.

Ділимося сумною вісткою з рідними і приятелями, що в неділю, 3-го березня 1991 р., несподівано, трагічно помер в шпиталі, Оверлюк, Саміт в Ню Джерзі

бл. п.

Володимир Копцюх

народжений 9-го лютого 1924 р. в селі Явче коло Рогатина, Західня Україна, проживши 67 років життя.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в четвер, 7-го березня 1991 р. з української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж. Покійний похований на цвинтарі Ґолливуд, Юніон, Н. Дж.

У глибокому смутку залишив:

кузинок —
АНАСТАЗІЮ ХОМЯК
КАТЕРИНУ ВОРКЕВИЧ
ДЖЕНІ СТРАБХ
братанка — ЛЮБОМИРА КОБЦЮКА у Франції
сестрінку — ОЛЬГУ ОРШУЛЯК в Україні
приятелів і знайомих в Америці і Канаді

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що 5-го березня 1991 р. у Чикаґо, Ілл., ЗСА відійшла у вічність на 55-му році життя

наша найдорожча

ДРУЖИНА, МАМА, ДОНЯ і СЕСТРА

бл. п.

ІРЕНА ІВАННА МЕЛЬНИК

з дому ГРОМЯК

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 9-го березня 1991 р. в українській католицькій катедрі св. о. Миколая. Похоронено покійну на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Родина складає щиру подяку рідним, приятелям і знайомим за вислови співчуття, за участь у Панахиді і похороні, за квіти, за Служби Божі та пожертви, які вислано до Бразилії на виховання священиків і на допомогу дітям Чорнобиля.

Ми вдячні о. парохові В. Климчукові за відвідини покійної у шпиталі та о. А. Шаґалі, ЧСВВ і о. крилош. Я. Левицькому за переведення похоронних відправ і за прощальні слова.

Особлива подяка належить катедральному хорові „Славута" за відспівання Панахиди та Нелі Лєхман і Наталії Іванів за прощальні слова.

Зокрема дякуємо д-рові Юрієві Грицелякові і д-рові Айра Піл за дуже добру лікарську опіку.

Дякуємо похоронному заведенню Музика і Син за зразкове переведення всіх справ зв'язаних з похороном, як також щира подяка тим, що несли домовину.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ, 14-го КВІТНЯ 1991 р. будуть відслужені

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в катедрі св. о. Миколая у Чикаґо, о год. 9:30 ранку і в українській католицькій церкві Успення в Перт Амбой, Ню Джерзі.

Горем прибиті:

муж — АНДРІЙ
син — АНДРІЙКО
мама — МАРІЯ ГРОМЯК
брат — АДРІЯН ГРОМЯК з дружиною ІВАНКОЮ і синами ЯРЕМОЮ і МАКСИМОМ
та ближча і дальша родина в Америці, Канаді та Україні

У пошуках...

(Закінчення зі стор. 2)

їх загосподарити.

Дуже важлива теж релігійна проблема, тобто автономія, й релігійна свобода українців у Польщі. Тут заіснувала дивна ситуація: Папа є якнайбільш проукраїнський, але польський клир — скажімо делікатно — не дуже проукраїнський. Є дуже тривожні прояви, — говорю не лише про варварське нищення церков, а траплялися старовинні цінноці, як дерев'яні церковці з XVI-XVII століть, яких не можна відтворити. Багато церков перемінено на костьоли, й тепер польське духівництво не хоче їх повернути. Потрясаюче враження робить зокрема факт, що такі речі діються саме в католицькій Польщі. Якщо б це ділялося в Туреччині, Пакістані, Середній Азії чи навіть у православній Росії! Але тут! Це болить мене як приятеля поляків, а не їхнього ворога, як людину незвичайно ліберальну щодо можливостей співжиття різних віровизнань. Інколи маю враження, що польський римо-католицький клир не є приготований до великої екуменічної дії, до співжиття з іншими віровизнаннями, як це пропаґує Папа. Правний статус отримала покищо Римо-католицька Церква, але Греко-католицька Церква напевно його не отримала.

В своїй статті у „Культурі" я написав, що обидві національні меншини по обох боках кордону — це „поєднані посудини". Скільки свободи тут, стільки й там. Так воно виглядає...

Запит: Чи на вашу думку ці занедбання повинна виправити державна влада, чи радше різного роду громадські угрупування й льокальна влада?

Відповідь: На мою думку, було б краще, щоб цю місію виконували громадські чинники, місцеві угрупування. Однак, коли суспільність не доросла до такої акції, то повинна зробити це державна влада. Наші суспільства щойно вигребуються з тоталітаристичних систем і з провалля. Не зважаючи на оманну дійсність, що Польща, буцімто, так багато досягла, все таки тягар тоталітаризму ще велетенський. Люди відучилися від толеранції щодо різниць у поглядах і переконаннях противника. Старий режим залишив по собі велетенську аґресивність. Раніше я був більшим оптиміс том, ніж тепер. Після останніх подорожів, маю враження, що елементи толеранції зменшилися.

Запит: Який ваш погляд на повну державну незалежність України?

Відповідь: Самостійність України — неминуча. Проте я вважаю, що ідеальною розв'язкою була б польсько-українсько-білорусько-литовська федерація. Але бачу багато перешкод і вболіваю над тим, бо я великий прихильник давніх концепцій Пілсудського. Я є пілсудчиком — українським петлюрівцем. Вибули перші литовці, а шкода, бо можна було тому запобігти. Найбільш завинила в тому Варшава, бо в розмовах із литовцями можна було договоритися більше, ніж це зроблено. Остання візита Скубішевського показала, що умова з Білоруссю не була підготована. В цій ділянці була невдача. Боюся автаркії України, але теж боюся самостійности Польщі. Ні одна ні друга не дадуть собі ради. Коли Україна рік тому усміхалася до Польщі, то поляки відвернулися до неї спиною й почали залицятися до чехів і мадярів, бо прямували до федерації, зорієнтованої на Захід. Але отримали від них гарбуза.

Балтійці не хочуть дружити з поляками. Треба було звернутися до України, але це не сталося. Тепер українці стоять осторонь. На всякий випадок, якщо в СССР не прийде до військового перевороту, до повної анархії, то найдовше за два роки Українська Держава стане на власні ноги.

Запит: Але чи політична еліта України здібна панувати так, як, наприклад, „Солідарність" у Польщі?

Відповідь: Внутрішня ситуація в Україні в дечому пригадує Польщу перед „круглим столом". Комунізм валиться, але ще не провалився. Комуністичні провідники бачать, що не зможуть самі владувати, й будуть робити заходи договоритися з опозицією. Тільки, що в порівнянні з польською, ця опозиція є більш аґресивна й не хоче засідати за ніякі „круглі столи". Це загроза поважного зудару. В такому укладі сил Кремль уже не відограє жодної ролі. Українська політика проходить поза мурами Кремля. Україна договорюється з Єльцином, з Росією. Інші республіки роблять те саме. Цар у Кремлі безрадний. Імперіялізм уже не існує; йдеться не про те, щоб Україна — все ж таки, велика держава — зуміла сконсолідувати сьогоднішні політичні сили в Україні, які сильніші ніж раніші. Одначе рішучої відповіді ще нема. Зокрема йдеться про те, чи розвал імперії буде кривавий чи безкровний. Цього ніхто не всилі передбачити. Сяк чи так, Україна відлучиться. Якщо це станеться коштом моря крови, тоді вже ніхто не повірить Росії. Бо хто може зробити заворушення як не російські генерали? А це тільки приспішило б розвал імперії, але вже без шансів якогонебудь совєтського „комонвелту".

Якщо, треба сподіватися, до стрілянини не прийде, то будемо намагатися створити якийсь „коммонвелт" із Росією, Білоруссю, евентуально з балтами і Кавказом. На мою думку, мусить прийти до якоїсь европейської спільноти, хоч невідомо, якими етапами це здійсниться. Бо Україна будь-що-будь є потенційним членом европейської спільноти. Її економічні пов'язання з колишньою Східньою Німеччиною в часі сталінізму були дуже сильні, сильніші ніж із Середньою Азією чи Кавказом.

Запит: Чи повернетеся в Україну?

Відповідь: На постійне перебування — ні. Але буду туди їздити й повертатися. Колись у СССР таких людей називали „космополітами". Як довго житиму, помагатиму Україні, але моїм завданням є нівелювання вали націоналізму — і то зокрема в польсько-українських взаєминах.

(Переклав і подав В. Б.)

Готується...

(Закінчення зі стор. 2)

також американська державна інституція — Національна Фундація Гуманістики у Вашінґтоні. Минулого року вона переглянула й затвердила подання Українського Наукового Інституту Гарвардського університету, призначивши дорівнювальні фонди на виконання перекладу цього цінного твору.

Разом з нашим гарвардським літературним і видавничим колективом у відвоюванні історичної спадщини України беруть участь сотні жертвенних громадян, а передовсім меценати поодиноких видань. Видання „Ізборника" фундує проф. Володимир Винницький з Філядельфії (колись з Дрогобича), довголітній приятель і шанувальник українських студій в Гарварді. Проф. Винницький ще 1968 року, будучи в управі Товариства Українських Інженерів у Філядельфії, сприяв першій, найбільшій на той час дотації на суму 10,000 долярів, яку його організація передала до Фонду Катедр Українознавства. Тепер він особисто взяв на себе обов'язок видати англійською мовою перлину української княжої літератури — „Ізборник" Святослава 1076 року.

У Славському відбувся пластовий вишкіл

Група учасників перед схоронищем.

Вечірній „вогник". Спереду стоять пл. сен. Л. Дармограй і пл. сен. О. Гаврилюк.

Пластове „Надобраніч" учасників вишколу.

У місцевості Славське, серед мальовничих зимових Карпат, куди постійно приїжджають лещатарі та відбуваються змагання, 9 — 15-го лютого відбувся перший після відродження Пласту в Україні новацький вишкіл, що дивним збігом обставин був 100-ою з черги Великою Радою Орлиного Круга, як називають вишколи для новацьких виховників. На цей вишкіл, що зібрав зацікавлених 56 учасників та 11 слухачів з цілої України, приїхали як інструктори голова Головної Пластової Булави пл. сен. Орест Гаврилюк і пл. сен. Людмила Дармограй — провідні новацькі виховники із ЗСА, а також ст. пл. Оксана Куровицька з Ню Йорку, яка тепер перебуває професійно в Івано-Франківську, і ст. пл. Маркіян Гаврилюк, що перебував на журналістичній практиці у Львові.

Серед 67 учасників курсу, що віково представляли найбільше роки 16 — 29, були представники таких місцевостей: Борислав, Радехів, Новий Розділ, Моршин, Стрий, Яворів, Київ, Тернопіль, Трускавець, Самбір, Івано-Франківське (колишній Станіславів), Перемишль, Рівне, Дрогобич, Жидачів, Красне, Золочів, Сколє, Донецьке і представники Пласту з Польщі. За професією серед присутніх був 21 студент, а інші вже із закінченими студіями, в тому числі багато учителів.

У підготові вишколу організатори нав'язали тісніші зв'язки з Народним Управлінням Освіти у Львові і наслідком того про вишкіл були повідомлені окремим обіжником учителі шкіл Львівської области. Вишкіл відвідали численні учителі, які приїхали окремим автобусом, щоб послухати інформації про Пласт і приглянутися показовим новацьким сходинам.

Вишкіл проходив за прийнятими взірцями, але для учасників був чимось зовсім новим і вони прислухувались до гутірок та виконували усі зайняття з повним захопленням і помітним зворушенням. Часто можна було в часі пластових ритуалів бачити сльози в очах молодих учасників, які обіцяли з ентузіязмом братися тепер до виховної праці з пластовим новацтвом.

ПС ГПБ

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою пожертву на фонд „Свободи" і дитячого журналу „Веселка" та потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА ч. 9.

Т. Андрущишин, Флашінґ, поправка прізвища з Листи ч. 8.

М. Довгенко, Лос Анджелес	40.00
К. Мисько, Кергонксон	40.00
З. Вацек, Макоті	21.19
С. Касіян, Інвернесс	25.00
С. Матковський, Рочестер	25.00
д-р В. Боднар, Парма	20.00
Б. Леда, Помпано Біч	20.00
Ю. Ганас, Гемилтон	15.00
М. Гусак, Ню Йорк	15.00
В. Мельник, Нортвуд	15.00
І. Семенюк, Киркленд	15.00
Н. Фединська, Ралей	15.00
Ю. Гнот, Тамс Ривер	10.00
В. Грицик, Ню Йорк	10.00
М. Ґулей, Вестон	10.00
Л. Гуменюк, Лонґ Айленд Ситі	10.00
П. Данилюк, Ґаєтсвил	10.00
С. Кириленко, Белойт	10.00
О. Курило, Вестон	10.00
Е. Мацюк, Торонто	10.00
М. Мельник, Амстердам	10.00
М. Микитюк, Аґінкорт	10.00
Г. Наґанда, Філядельфія	10.00
М. Палідвор, Ню Йорк	10.00
о. В. Поліщук, Лейквуд	10.00
В. Салій, Голівуд	10.00
М. Світій, Бруклин	10.00
П. Слободян, Кларк	10.00
Х. Сохоцька, Питсбурґ	10.00
Л. Турчак, Самерсет	10.00
М. Березовський, Едмонтон	5.00
П. Бревка, Ст. Джозеф	5.00
Х. Брикович, Магонак	5.00
В. Варецький, Філядельфія	5.00
А. Волошин, Парма	5.00
В. Гнатів, Нюарк	5.00
М. Дембіцька, Гарвуд Гайтс	5.00
Е. Демидчук, Гемилтон	5.00
П. Когулька, Бруклин	5.00
С. Літепло, Бруклин	5.00
П. Мархон, Овкдейл	5.00
А. Мончак, Орлінс	5.00
М. Нечепоренко, Джеферсон	5.00
С. Стадник, Чикаґо	5.00
Т. Стельмах, лос Анджелес	5.00
Я. Харченко, Монтеґо	5.00
М. Чоросткiвська, Гемілтон	5.00
П. Шанда, Іслінґтон	5.00
Е. Шкурат, Монтреаль	5.00
Я. Яблонський, Ст. Джулієн Монткальм	5.00
В. Матичак, Чикаґо	4.00
І. Левицька, Торонто	3.00
Е. Бучма, Квінс Віледж	2.00
І. Стельмах, Ґлестонбирі	2.00
О. Стельмах, Ґлестонбирі	2.00

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

МИРОН А. КОЗМОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 29-го в Нантікак, Па. помер 28-го грудня 1990 року на 55-му році життя. Нар. 27-го серпня 1935 року в Нантікак, Па. Залишив у смутку дружину Дороті, брата Павла, сестер Мері Козмоскі, Енн Зендарскі, Роз Ле Цістон і Гелен Лора. Похорон відбувся 3-го січня 1991 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Вілямставн, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

АННА МОТЕЛЬ, член УНС Відд. 58-го в Ютиці, Н.Й. померла на 94-му році життя. Нар. 1896 року у Вілкіс Беррі, Па. Членом УНС стала 1942 року. Залишила у смутку сина Василя з родиною, дві доньки — Алісу і Анну з родинами, брата Миколу, 8 внуків, одинадцять правнуків, два пра-правнуки і дальшу родину. Похорон відбувся 29-го грудня 1990 року на цвинтарі свв. апостолів Петра і Павла в Ютиці, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Марія Ковалевська, секр.

БОГДАН БАРДИҐУЛА, член УНС Відд. 379-го ім. св. Юрія в Чикаґо, Ілл. помер 15-го січня 1991 року на 60-му році життя. Нар. 1-го січня 1931 року в Україні. Членом УНС став 1955 року. Залишив у смутку дружину Леону, сина Івана, пасербиці Пем і Петті, троє внуків, сестри Ольгу Косареву і Стефу Хвилю та Волтера. Похорон відбувся 19-го січня 1991 р. на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

РОМАНА МИЦИК, член УНС Відд. 116-го Т-ва „Вільні Козаки" в Трентоні, Н.Дж. померла 5-го лютого 1991 року на 88-му році життя. Нар. 1903 року в Судовій Вишні, Україна. Членом УНС стала 1955 року. Залишила у смутку дочку Оксану Микитин, синів Романа й Ореста з родинами та ближчу і дальшу родину в Америці і в Україні. Похорон відбувся 11-го лютого 1991 року на цвинтарі св. Марії в Трентоні, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Управа

АННА МАРЯК, член УНС Відд. 476-го ім. св. Михаїла в Гадсон, Н.Й. померла 17-го лютого 1991 року на 96-му році життя. Нар. 3-го лютого 1895 року в селі Суковата, Галичина. Членом УНС стала 1926 року. Залишила у смутку двох синів Михайла і Самійла, три дочки Мері Кінґ, Неллі Ломрі і Катерину Маряк. Похорон відбувся 20-го лютого 1991 року на Сідар Парк Семетері в Гадсон, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Михайло Маряк, секр.